

Emma Sköldi sari

Sofie Sarenbrant

AVATUD UKSED

Rootsi keelest tõlkinud Allar Sooneste

Armsale Mariale

PÜHAPÄEV, 30. MÄRTS

1

TÜDRUK LAMAB TÄIESTI vaikselt baldahhiinloodis. Näen punase öölambi valguses ta suletud silmi ja korrapäraseid näojooni. Tekk on veidi pealt ära libisenud, kuid tänu pikkade varrukatega öösärgile, mida kaunistavad väikesed lilleõied, ei ole tal ilmselt külm. Tumedad lokid on padjal laiali ja kaisuloomad on sinnasamasse kõrvale ritta seatud justkui kaitsemüür. On raske mitte muutuda nostalgiliseks, ma mõtlen tagasi oma lapsepõlvele – kui lihtne ja muretu kõik tol ajal oli. See oli enne seda, kui ma mõistsin, kui palju on selles maailmas südametuid inimesi, selliseid, kes lähivad kas või üle laipade, et jõuda välja sinna, kuhu neile vaja.

Õigupoolest ei tohiks ma tüdrukut segada, kui ta nii rahulikult magab, kuid ma ei suuda alla suruda tungi astuda voodi juurde. Hiilin vaikselt, tunnen sokkides jalgade all puitpõrandat. Pean olema ettevaatlik, et ma mõne mänguasja otsa ei komistaks. Mu käsi libiseb püksitaskust välja, sirutub baldahhiini alla ja ma puudutan sõrmeotstega ta siidpehmet nahka. Tunnen, et ta põsk on jahedavõitu, kuid mu puudutus ei häiri teda. Ta lamab nii vaikselt, et võiks arvata, et ta on surnud. Tõmban kohe käe tagasi ja taganen eemale.

Nüüd tahan vaid siit ära.

Tagasi minnes möödun suurest magamistoast.

Seal lamab ta ema üksinda kaheinimesevoodis, seljaga ukse poole. Ta juuksed on sama värvi kui tüdrukul, kuid temal on need lõigatud lühikeseks poisisoenguks. Minu meelest on see ebanaiselik. Silmitsen teda veidi aega eemalt, enne kui ülemiselt korruselt lahkun. Trepp naksatab, kui olen poolele teele jõudnud. Kangestun keset sammu ja kuulatan, ega keegi ei ärganud. Pärast mõneminutilist vaikust liigun esiku poole ja siis seisatamata edasi alla keldrisse. Seal panen kingad jalga ja lahkun majast sama ukse kaudu, millest sisenesin.

Mul tuleb lihtsalt homme tagasi tulla.

ESMASPÄEV, 31. MÄRTS

2

VAID KOLMVEERAND TUNDI esitluseni, mis otsustab tema tuleviku. Valu, leina ja loobumise aastad võivad varsti lõppeda. Viimane ööpäev veel majas, siis saavad Cornelia Göransson ja ta tütar Astrid lõpuks ometi rahu. Kohe praegu ei julge Cornelia midagi ette võtta. Kogemused on õpetanud, et ei tohi end liiga vara lõdvaks lasta. Siis võivad asjad viltu minna.

Mõtted keerlevad peas, kui ta sammub mööda kriimulist parkettpõrandat, mis vajab juba pikemat aega värskendamist, samamoodi kui muud pinnad majas. Olnuks arukam enne müüki seinad üle värvida ja põrandad lihvida, kuid selleks ei ole jätkunud aega ega jaksu. Mitte praegu, kui kõige tähtsam on olnud ellu jääda. Nüüd jääb üle vaid loota, et üüritud rekvisiidid täidavad oma otstarbe. Mõte on see, et eksklusiivsed tugitoolid, vaibad ja lambid tõmbaksid pilku kõrvale sellistelt tühistelt iluvigadelt nagu kulunud ja lõhenenud põrandaliistud aastast 1926. Ta sätib hoolikalt valitud lõikelilli, silub üle päevatekid mõlemas magamistoas ja paigutab padjad korralikult serviti ritta, voldib uuesti kokku sassiaetud pleedi ja riputab selle diivani käetoele. Oeh, kõik see näeb välja võlts ja võib äratada kahtlust, kui mõni asi ei ole nii, nagu võiks olla. Ta viskab pleedi hoopis hoolimatult üle seljatoe, et see kukuks sinna loomulikult.

Siis vaatab ta veel korra toas ringi, veendumaks, et miski ei ole kahe silma vahele jäänud. Naine peab aru, kas tal on õnnestunud varjata jäljed nurjatusest, mis on neisse seintesse sügavalt sisse sööbinud. Korraga hakkab ta kõiges kahtlema. Valged liiliad, vaagen, mida kaunistavad sidrunid ja läikivad, lausa plastjad 'Granny Smithi' õunad. See jätab liialdatud, peaaegu meeletehte mulje. Vaevalt küll langevad ostuhuvilised selliste odavate nippide lõksu – nad on kogemustes karastunud koduotsijad, kes unistavad villast atraktiivses Stockholmi eeslinnas Brommas. Nad otsivad potentsiaali, mitte midagi sellist, mis meenutab Formexi messil välja pandud näidiseid. On oht, et inimesed naeravad välja

ta saamatu kujunduse, mida on juba vilksamisi nähtud interneti kinnisvaraportaalis. Mis siis, kui just sellepärast oligi eisel esitlusel nii tavatult vähe huvilisi? Või siis käib kumu, et see maja on millegi poolest iseäralik, et miski tundub siin olevat kahtlane? Inimesed võivad tajuda rohkem, kui arvata osatakse. Kuid suvaliselt oletada võib ju igaüks, senikaua kuni krohvitud fassaadi taha varjunud saladused avalikuks ei tule. Muidugi võivad naabrid olla üht-teist kuulnud ja teinud teatud järeldusi, aga see on ebatõenäoline, sest aed on suur ja majad ei asetse eriti ligistikku. *Kõrvaline asukoht.* Nii on kirjas prospektis. Naabritele nende kõrval, härja ja proua Svärdile, on see maja siiski pisut liiga hästi nähtav, selleks et end täiesti häirimatult tunda. Kas nad sellepärast pööravadki pilgu ära, niipea kui ta välisuksele ilmub?

Cornelia püüab ebameeldivast aistingust vabaneda ja otsustab teha majas kontrolliks veel ühe ringi. Ta tänab mõttes Josefini, kes oli ka täna lahkelt nõus Astridi lasteaiast enda juurde viima. Mida ta küll ilma sõbrannata teeks! Josefini abi on hädavajalik, et ta oma maja müüdnud saaks.

Kuueaastane tüdruk seelikusabas, ei oleks Cornelia suutnud seda korda seada.

Lähipäevil selgub, kui palju ta endale elus lubada saab. Poole tööajaga ametikohal ei teeni nii palju, et selles piirkonnas piisavalt hästi elada, eriti kui kasvatad veel ka last. Ehted, mida ta kujundab, olid algul pigem hobi ega andnud erilist sissetulekut. Cornelia heidab taas põgusa pilgu magamistuppa ja sunnib end üle läve astuma. Ta silub veel korra nägusat siidist päevatekki ja püüab voodi kõrval mitte vaadata omale poolele maha, kus on lohk valgeks värvitud puitpõrandas veel alles. Pealiskaudsele vaatajale on see vaevuaimatav, kuid tema teab täpselt, kuidas see lohk tekkis ja mida kukal männipuidust põrandat tabades tunneb. Sein ei olnud pärast sugugi kerge puhtaks saada. Toonimata valgega on raske midagi ette võtta, vähimgi sõrmejalg jätab inetu pleki. Kindluse mõttes astub Cornelia ligemale ja uurib seinu lähedalt, veab sellest sõrmeotstega üle ja veendub, et värvimoonutusi ei ole.

Ärkli ja rõduga magamistoast jääb varsti alles vaid mälestus, kuid see ei lähe talle eriti korda. Tal on algusest peale olnud selles ruumis raske hingata.

Täna öösel äratas teda miski, ta ei saanud algul aru, mis see oli. Siis tundis ta, et teda jälgitakse esikust. See oli Hans, kes seal seis ja vaatas teda. Käsivartele tekib kananahk, kui CorneliALE meenub, kuidas ta silmad sulges ja mõtles, et nüüd on siis vist lõpp, et seekord talle enam ei halastata. Kuid ime küll, Hans läks ära. Esimesena käis Cornelia peast läbi mõte, et mees läks tooma midagi, millega ta tappa, kuid too ei tulnudki tagasi. Ta läks nähtavasti võõrastetuppa ja heitis sinna magama, nagu oli talle lubanud teha, ning läks siis varahommikul tööle. Cornelia tunneb juidnaid, kui meenutab oma esimest reaktsiooni äratuskella helinale: see oli üllatus. Ta ei julgenud loota, et ta üldse enam ärkab.

Cornelia astub trepist alla ja vaatab uuesti ringi. Varsti peaksid maaklerid kohal olema.

Vaipa diivanilaua all on vaja nihutada pisut paremale, et varjata kõige suuremat kriimu elutoa põrandal – seda, mis tekkis ta teravatest tikk-kontsadest. Peanahk muutub otsekohe hellaks, kui ta mõtleb mehe tugevast haardest vana-aastaõhtul. Kummaline küll, juuksed jäid pähe, kuid pärast juhtunut otsustas ta need lühike-seks lõigata, et keegi ei saaks enam kunagi neist haarata ega teda lohistada. Cornelia kohendab vaipa ja noogutab endamisi. Vaat nii, nüüd ei saa ta rohkem midagi paremaks muuta. Ta on teinud kõik, mida oskas, et näidata maja parimast küljest.

Uksele kõlab koputus, ja ta võpatab.

Kell seinal näitab kolmveerand kuus. Cornelia vannub kurja, et laskis end nii kergesti hirmutada, kuid kogub end siis ja läheb esikusse ust avama. Ukse taga seisab maakler Helena, ta kannab tagasihoidlikku meresinist pükskostüümi, ümber kaela on hoolikalt seotud sall. Esmapilgul on teda lihtne segamini ajada SASi töötajaga, ainult püksid ei ole valged. Helena skandinaavialik stjuardessivälimus, sinised silmad, blondid juuksed ja fotomodellilik pikkus sunnivad Corneliat kadedusest neelatama. Tema ees seisvas naises on olemas kõik, millest Cornelia on unistanud, kuid mis on tal saamata jäänud. Ta ise on väike ja kõhn,

lausa poisiliku välimusega. Sitke. Tumedad silmad, pruunid juuksed. Ei vähimatki märki põhjamaisest päritolust. Helena hoiab süles karpi, milles on sinised kilesussid ja reklaambrosüüride pakk. Esilehekülge kaunistava hoone välisilme on tõeliselt suurejooneline, kuid Cornelia ei suuda selles majas enam ilu näha.

„Tere! Kuidas läheb?“ küsib Helena ja tervitab kättpidi.

„Täna küsimast, suurepäraselt,“ vastab Cornelia ja kuuleb ise ka, kui võltsilt see kõlab. „Oled sa tänaseks õhtuks valmis?“

„Kahtlemata,“ vastab Helena professionaali hääletoonil.

„Kas töötad täna üksi?“

„Seda mitte, tahtsin lihtsalt varakult kohale tulla, et kõik ette valmistada,“ vastab maakler, kuid ta pilk eksleb murettekitavalt.

Cornelia ulatab talle maja võtmed. „Hoian nüüd põialt, et esitlusele tuleks palju rahvast.“

Helena noogutab naeratades, nähtavale ilmub tema ebaloomulikult ühtlane hammasterida. „Usun, et meil läheb hästi. Maja on suur ja asub huvipakkuvast kohas, vaid kiviviske kaugusel Ålsteni sillast. Meil on sellesse objekti usku.“

Kui maakler esitluse pärast natukenegi muret tunneb, siis ei näita ta seda igatahes välja, ta püüab kogu oma käitumisega jätta mulje vankumatust eneseusaldusest. Ometi ei ole see piisavalt veenev, et nakatuks.

„Muide, kas pakkumisi juba on?“ Cornelia ei saa jätta seda küsimata, enne kui ta majast lahkub.

„Me hakkame nimekirja läbi helistama kõige varem homme. Paljud tahavad oma tulevast kodu kaks korda näha, enne kui asuvad pakkumisi esitama. Eriti kui on tegemist nii suure summaga nagu seekord. Nii et ei ole mingit mõtet liiga vara neid tülitada ja sundida neid kiiremini otsustama. Sellel võib pigem olla vastupidine mõju,“ seletab maakler.

„Sa aru. Kas ma võin tagasi tulla kella poole kaheksa paiku?“ Cornelia ei tea, kui kaua ta võib Astridit kodust eemal hoida, nii et see tüdrukut üle ei väsita. Muidu ei tule uni õhtul õigel ajal.

Maakler heidab pilgu käekellale ja noogutab. „Selleks ajaks peaksid kõik juba lahkunud olema.“

3

NIIEPA KUI KÕLAB koputus uksele, jätab Anton pliiaid sinna- paika ja sööstab esiku poole. Astrid jääb häirimatult istuma. Ta on täielikult süüvinud oma joonistusse. Anton tormab uudis- himulikult ukse juurde nagu innukas koer ja Josefin astub ligi, et aidata tal raskelt käiv lukk lahti pöörata. Kui poisile saab selgeks, et tulija on Cornelia, mitte isa, pressib ta endast välja vaikse tervituse ja taganeb pettunult uuesti elutuppa.

„Sinu ema tuli,“ ütleb ta Astridile, kuid tüdruk ei tõsta pilku oma pildilt isegi siis, kui kuuleb esikus Cornelia häält.

Cornelia jõuab elutuppa ja kiidab tüdarta ilusa aasa eest, mille laps joonistanud on, koos seitsme pisikese õhus hõljuva haldjaga. Josefin ei suuda naeratust tagasi hoida. Mida joonistas Anton, sellest on peaaegu võimatu aru saada. Kas see on auto, laev või hoo- pis maja? Korraga pöörab Astrid end ümber, vaatab armastava pil- guga emale otsa ja sirutab käed välja. Nad kallistavad teineteist kaua. Josefin avastab end seismas ja neid küllap isegi teatud kade- dusega jälgimas. Sofia, Julia ja Anton ei ole sugugi nii helluse- maiad, kuid Cornelia ja Astridi suhe on eriline, tavalisest kaugelt sügavam. Josefinile siiski meeldib, et tema enda lapsed ei klam- merdu üheainsa täiskasvanu külge, vaid oskavad end siduda pal- jude lähedastega.

Mis puutub Astridisse, siis tal ei olegi eriti teisi peale ema, sest Cornelia ei käi oma vanemate ja õdedega peaaegu üldse läbi. Ja paistab sedamoodi, et ka ta suhted äia ja ämmaga ei ole head.

Anton ja Astrid hakkasid kolm aastat tagasi käima samas laste- aiias ning neist said kiiresti suured sõbrad, ehkki Anton on aasta noorem. Astrid on arengus maas, eriti kõnes, ja eelistab hoiduda endast nooremate ligi. Josefinile ei ole kunagi antud selgitust, miks Astrid on teistest erinev, ja nüüd, pärast nii pikka aega tun- dub ka olevat rumal seda küsida. Kuid ta tunneb südamesopis erilist poolehoidu selle tüdrukukese vastu, kes näib vajavat kogu

seda tuge, mida ta lapsele vähegi pakkuda suudab. Teised lapsed hoiavad Astridist eemale, nii et ta on sageli omaette ja uitab laulda ümiseses üksi ringi, kui Antonit seal ei ole. Harva juhtub, et teda kutsutakse peole või pärast lasteaeda koos teistega mängima. Cornelia püüab kõigest väest head nägu teha, aga on näha, et ta kannatab selle all. Õnneks meeldib Antonile sõbrustada tüdrukuga, kes ei ole selline nagu kõik teised.

Lapsed jätkavad joonistamist ning Josefin ja Cornelia lähevad kõõki õhtueinet valmistama. Josefin on rabatud, kui kõhnaks on Cornelia jäänud. Lahutus on teda kurnanud.

„Neid polnud täna sugugi lihtne lasteaiast kätte saada,“ seletab Josefin ja otsib mobiiltelefonist välja häguse pildi. „Nad olid kõik riietunud klounideks ja kepsutasid tantsides ringi, kui ma tulin. Astridil oli peas punane lokkis parukas. Vaata, kui hullupööra armsad nad on!“

Cornelia suunurgad kerkivad ja põskedesse tekivad naerulohud, kui ta Astridi vallutat nägu näeb.

„Oh sa kullake! Kui kena!“ lausub ta. Tema kõnest kostab läbi Östergötlandi murrak. Ent Josefin on piisavalt arukas, et seda mitte kommenteerida.

Kunagi nende tutvuse alguses ta tegi selle vea. Selle peale seletas Cornelia, et Östergötlandi murrakule vihjata on sama eba viisakas kui kellelegi öelda, et tal on herpes. Josefin ei arva küll muud, kui et see murrak kõlab võluvalt, aga tal tuleb oma arvamuse enda teada jätta.

„Kas soovid enne õhtusööki midagi juua?“ küsib ta.

„Klaas vett sobiks hästi, aga ma saan selle ise kätte.“

Cornelia astub harjunult vitriinkapi juurde ja võtab klaasi. Pole midagi imestada, et ta tunneb end nagu kodus, nad kohtuvad ju nii tihti. Kahju vaid, et nad teineteisele veelgi lähemal ei ela, siis ei oleks neil vaja edasi-tagasi pendeldada, kui lapsed omavahel mängida tahavad.

„Ma mõtlesin, et võiksime süüa suupisteid – lihalõike, oliive, salatit ja leiba, kui sobib? See pole just õige õhtusöök, aga mu fantaasia sai otsa, kui poes käisin.“

„Suurepärane,“ vastab Cornelia, kuid see ei kõla veenvalt.

Josefin ei suuda sõbrannat mõista, too kasutab alati vaimustusväljendeid, selle asemel et õigeid sõnu öelda, nii et need sobiksid kas või kuidagiviisi kokku tema nukra olemisega. See on võib-olla loomupärane kaitsemehhanism, mis töötab suutlikkuse piiril, et Cornelia näiks rõõmsana, ehkki tunneb end räbalalt. Küllap on see lihtsalt kaitsekilp teiste haletsuse eest. Kuid nii pime Josefin ei ole. Ta näeb Corneliat kergesti läbi.

„Kas sul on mingi mure südamel?“ küsib ta.

Cornelia noogutab vastuseks ja tõmbab käega läbi lühikeste juuste, mis ta nägu kenasti raamivad. Nagu ikka, on ta tagasihoidlikult meigitud ja argipäevaselt riides. Josefin näeb teda harva milleski muus kui teksastes ja mugavas kampsunis või avaras pluusis.

„Mul on tunne, et sellest murest ei saa lahti.“

Elutoast kostev röökimine katkestab nende jutu ja esimesena jõuab sinna Cornelia. Astrid on pöörases raevus ja osutab Antonile, kes kohe laua alla poeb.

„Ta rikkus mu joonistuse ära!“

Nutt tugevneb ja Josefin, kes on sammu võrra maha jäänud, püüab asjatult Antoni pilku tabada. Tõepoolest, Astridi kaunitest haldjatest on musti jooni üle tõmmatud. Cornelia üritab tüdrit trööstida, kuid Astrid tõukab ta endast eemale. Ta ei taha, et teda tullakse kallistama, kui ta on vihane, ja tavaliselt kulub veidi aega, enne kui ta rahuneb. Josefin on seda varemgi näinud ega püüa seepärast tüdrukuga juttu teha. Pole mõtet, enne kui ta jälle kedagi kuulama hakkab. Aga see näeb välja kohutav, kui ta on nii ärritunud, et suudab vaevu hingata. Anton niheleb kohmetult laua all, õnnetu nägu peas.

„Sa pead vabandust paluma,“ nõuab Josefin nii vaoshoitult, kui suudab.

„Aga ...“

„Ei mingeid agasid!“ tõreleb ema. „Teiste laste piltide peale ei tohi ilma luba küsimata joonistada.“

Josefin asetab käe Cornelia õlale, et poja eest vabandust paluda. Cornelia tõmbab end kähku eemale, nagu oleks saanud

elektrilöögi, ja ta pilgus on hirm. Josefin oli taas unustanud, et ta ei talu puudutusi.

„Palun vabandust,“ sosistab Josefin süüdlaslikult.

„Sa ei pea vabandust paluma. Lapsed on lapsed,“ vastab Cornelia ja istub laua juurde Astridi kõrvale. „Joonistame nüüd uued haldjad. Mis sa arvad, kui teeme õige suure lossi, milles nad elada võivad?“

Anton ronib laua alt välja ja piilub Astridi poole, kuid too hoidub talle otsa vaatamast. Sõnagi lausumata võtab tüdruk paberipakist uue lehe. Seejärel istub ta ema kõrvale, nagu ei oleks midagi juhtunud. Anton võtab koha sisse teisel pool Corneliat ja Josefin tõmbub tagasi kööki. Ta kuulab eemalt elavat arutelu, milliseid värve nad võiksid kasutada ja kes mida tegema peaks. Cornelia laseb lastel kõike ise otsustada ja ilmutab järjekordselt suurepärasest oskusest tülisid lahendada või pigem neid maandada. Josefin ise näeb iga päev kurja vaeva, et mitte laskuda viieaastase tasemele ja lastele vastu karjuda, kui nad teda parajasti kõige hullemini närvi ajavad. Kolme lapse emal kipub kannatust alatasa nappima.

Suured lapsed on üleval, kumbki oma toas, ja teevad koolitöid või siis tegelevad hoopis millegi täiesti muuga, sest nad ei kutsu ema appi. Oht, et nad mingisse arvutimängu kinni jäävad, on suur, kuid täna õhtul ei jaksa Josefin neile epistlit lugema minna, eriti kui Cornelia ja Astrid on külas. Toitu vaagnaile seades ja salatit loputades mõtleb ta esitlusest, mis just sel ajal toimub. Ta teab, kui tähtis on Cornelialle tehing edukalt lõpule viia, et ta saaks endale lubada üksikema elu. Oli puhas õnn, et ta suutis hankida ajutise elamispinna, seniks kui ta endale midagi päriselt oma leiab. Kui tore Hans väliselt ka ei ole, Josefin teab, mida Cornelia on taluma pidanud. Suurima usaldusega on ta Josefinile mehe vägivallategudest jutustanud. Poolgi sellest oleks olnud liig. Ta ise ei oska ettegi kujutada, kuidas oleks elada lakkamatuid ähvardusi kuuldes. Hansust erinevalt on Josefini kaasa Andreas maailma armsaim mees, kes ei tõsta kunagi tema vastu kätt. Mitte iialgi.

Tõsi küll, kui Cornelia mainib, kui õnnelik ta on, et saab kõike uuesti otsast peale alustada, lähevad Josefini mõtted rändama.

Nagu nii sageli juhtub, kujutab ta end siis ette Emma, oma õe nahas. Mis tunne oleks olla iseenda peremees ja keskenduda oma karjäärile, kui ta ei peaks olema kodu ori ega alatasa hoiduma tagaplaanile.

Kui ta ei peaks olema teistele meele järgi.

Aga praegu on mõistagi vaid aja küsimus, millal Emma hakkab Josefini hoopis teistmoodi suhtuma, ongi juba ammu aeg seda teha.

EMMA SKÖLD LOEB sama lauset juba kolmandat korda, enne kui taipab, et ta vaatab sõnu, mõistmata nende tähendust. Ei jää muud üle kui vahet pidada. Ta lükkab kõrvale lahendamata juhtumi 2400 lehekülje paksuse eeluurimistoimikute virna, mille kallal ta töötab siis, kui jälitus- ja juurdlusrühmal operatiivtööd ei ole. Emma on selle juhtumiga tegelnud üle nädala, ent ei ole veel mitte kuhugi välja jõudnud, nii et ta peaks juba kuklas tundma sümboolse püstolitoru survet. Kuid ta ei suuda end piisavalt kokku võtta, et täielikult lugemisele keskenduda. Tähed kipuvad kogu aeg silme ees üksteisega kokku sulama. Umbne õhk politseimajas ja tema kitsas tööruumis ei tee asja lihtsamaks. Aga ennekoike on ta mõtted hoopis millegi muuga hõivatud. Nii ei leia ta põhjust end keskendumisraskustes süüdistada, aga ohkab, kui avastab, et on toiduameti soovitusliku kofeiinitarbimise piirnormi juba ületanud. Päeva neljanda tassi jõi ta pool tundi tagasi vaid selleks, et suuta silmi lahti hoida. Ja üldse, alles viimastel päevadel on ta jälle hakanud kohviubade lõhna taluma. Kohvilaksu on Emmale vaja, aga ei saa öelda, et ta selle kibedat maitset naudib.

Emma mõtteid kõigest ja mitte millestki katkestab koputus uksele. Murelikul ülemusepilgul vaatab sisse Lars Lindberg.

„Sa oled ikka veel siin?“ imestab ta. „Kell on juba kuus läbi.“

Emma osutab paberivirnale. „Peaaegu sellega kuidagimoodi toime tulema.“

„Jah, aga see ei ole mõeldud pärast tööaega tegelemiseks. Kas võin korraks maha istuda?“

„Muidugi, tule sisse.“ Emmal ei ole aimugi, millest ülemus rääkida tahab. Kas ta on midagi valesti teinud? Võib-olla on ta kellelegi varvastele astunud, tööõhinas võib seda juhtuda.

„Sa näed kuidagi kahvatu välja. Kuidas sa ennast tunnend?“ küsib Lindberg, kui on täiskuhjatud laua kõrval seisvale toolile istunud.

„Hästi, tänan küsimast.“

Paistab, et Lindberg ei ole selles sugugi veendunud. „Ma olen sinu ülemus ja pean teadma, kui miski on korrast ära. Eriti kui on oht, et see võib su töövoimet mõjutada.“

Emma mõistab, et tal on õigus. See on siis hakanud juba nii selgelt välja paistma. Ta annab alla ja vastab:

„Ma ootan last.“

Lindbergi kokkusurutud huultele tekib naeratus ja tema muidu raskes pilgus välgatab säde. „Palju õnne, see on ju tore!“

Ei mingit vihjet, et teda on ees ootamas personaliprobleemid. Emma ohkab kergendatult. Ta ei oodanud Lindbergilt küll negatiivset reaktsiooni, kuid ei või iial teada, mida mõni ülemus kõhata jõuab, enne kui mõistus sõnadel sabast kinni saab.

„Aitäh,“ tänab ta, kuid ei saa end lõdvaks lasta enne, kui teab, et Lindberg ei kavatse teda raseduse tõttu eriliselt kohtlema hakata. Emma ei taha midagi muud, kui vaid tavapäraselt tööd jätkata.

„Olen pead murdnud, mis sul viga võib olla,“ sõnab Lindberg mõtlilikult. „Sest nii palju ma sain aru, et midagi on lahti. Aga ma ei suutnud välja mõelda, mis.“

Emma naeratab. „Tegelikult oli mul plaanis veel pisut oodata, kavatsesin seda öelda alles järgmisel, kaheteistkümnendal nädalal.“

Emma ei näe ülemuse näos ikka veel murelikkuse märke. Varsti peab ta ju hakkama otsima asendajat, kes vastab kõigile neile rangetele nõuetele, mida vägivaldsete juhtumite osakonna kriminaalinspektori ametikohale esitatakse.

„Mul on su üle hea meel,“ ütleb Lindberg, enne kui lahkub.

Emma nõjatub vastu tooli seljatuge. Jumal kui palju energiat on tal kulunud, et välja mõelda, kuidas uudis ülemusele teatavaks teha. Kõik need argumendid, mis ta oli varunud Lindbergi veenmiseks, et suudab raseduse ajal endist viisi tööd jätkata. Mitte ühtki neist ei olnud tarvis isegi mainida. Ometi tunneb ta end reeturina, sest on varjanud olulist teavet ja peab emadust kõigest muust tähtsamaks. Selline tunne on küll absurdne, kuid Emma

hinge ikkagi vaevab see ilmne tõsiasi, et ta on seekord töö taga-
plaanile jätnud.

Tema meessoost kolleegidele ei ole kohanemine isaks saami-
sega nii keeruline. Nad võivad saada sada korda lapsevanemaks,
ilma et jääks raseduse ajal ja ka mõnda aega pärast seda tähtsalt
töölt kõrvale.

Kuid Emma jaoks tähendab see suurt ohverdust ja kuudepik-
kust äraolekut. Tema ei taha millestki töö juures toimuvast kõr-
vale jääda, tema elukutse on ta identiteet. Tema elu. Muu teda
peaaegu üldse ei huvita.

Enne kui Emma päeva lõpetab, käib ta veel tualetis. Teksaste
ülemise nõöbi ümbert kummipaela lahti päästes paneb ta imeks,
et kõht ei paista küll olevat paisunud, kuid püksid on ometi kit-
saks jäänud. Ta kohendab oma heledaid juukseid ja vaatab peeg-
lisse. Varsti ulatuvad juuksed juba õlgadeni ja ta kavatseb lasta
neil edasi kasvada. Poisipeal on küll omad eelised, kuid ta on sel-
lest tüdinud. End lähemalt silmitsedes avastab Emma oma näost
sära, mida ta varasemast ajast ei tea, põsed on pisut ümaramad ja
see sobib talle.

Nüüd jääb vaid oodata, millal kõht kasvama hakkab.

Tualetis käidud, läheb Emma oma kabinetti tagasi. Ta ei
suauda mõista, mida head on ta oma elus teinud, et teda on vii-
maks lapsega õnnistatud. Kahju vaid, et Kristofferil on nii palju
tööd. Emma on seni ette kujutanud, et maaklerid töötavad ena-
masti nädalavahetustel, kuid ta on nähtavasti millestki valesti aru
saanud. Esitlused on vaid üks kõigist nende ülesannetest. Kõige
hullem on see, et maakler peab alati olema teistele telefoni teel
kättesaadav, olenemata kellaajast. Ja inimesed ei kõhkle ka kõige
tühisema mure pärast ühendust võtmast. Võidakse küsida isegi
seda, kuhu lillepott toas paigutada. Igaüks võib helistada mil-
lal tahes ja seda tehaksegi, siis ei ole enam oluline, kas Emmal
ja Kristofferil on parajasti midagi tähtsat pooleli. Helistajal on
alati eesõigus. Rääkimata sellest, kui ostuhuviline nõuab äkitselt
lepingu sõlmimist kohe praegu, mitte homme. Äri on äri ja äri-
asjad tuleb alati ära teha kõigepealt, ükskõik kas on tööpäev või

nädalavahetus, hommik või õhtu. Maakleriamet on kõike muud kui kella üheksast viieni töö. Emma teab, kui kergesti võib töö üle pea kasvada, ja tunneb, et ka Kristoffer on viimasel ajal end käest lasknud. Ja täna õhtul on nähtavasti esitus Brommas, mille peab korraldama tema.

Muidugi oleks tore, kui Emma jõuaks pisutki edasi nende eeluurimispaberitega, mis seisavad tema ees laual nagu kõrghoone. Küllap on ikkagi hea, et Kristoffer ei saa teda täna õhtul segada, vaid käib ringi kellegi teise kodus ja naeratab.

ON PUHAS RÕÕM uidata ringi uhkes villas ja norida kõige kallal, mis vähegi silma hakkab. Hugo Franzén ei mäleta, millal ta viimati end samamoodi elevel tundis kui praegu, võib-olla eelmisel esitlusel. Aeg, mis esitluste vahele jääb, ei paku kuigi palju nauditavaid hetki, aga tänu tööle mööduvad päevad vähemasti kiiremini.

„Ma tunnen nõrka hallituse lõhna,“ pomiseb Hugo piisavalt valjult, et teised tema ümber ta sõnu kuuleksid.

Mõju ei lase end oodata. Eksklusiivses vannitoas, kus on hinnaline mosaiik, põrandaküte ja maast laeni ulatuv rätikukuivatusrest, hakkab keegi naine otsekohe õhku nuuskima. Siis sosistab ta midagi enda kõrval seisvale mehele. Hugo laskub trapi juures põlvili ja tõstab kaane ära, et haisulukk lahti kangutada. Levib kopitanud lõhn, mis sunnib teda nina kirtsutama. Halvaendelise grimassi saatel raputab ta pead ja teeb kõik, et teiste esitlusele tulnute tähelepanu kõiata.

„Kahju küll, aga paistab, et siin puudub ka rõngastihend. Ülevaataja oleks pidanud seda märkama. Ei tea, kas siin püütakse veel midagi varjata?“

„Mingit ülevaatus ei ole tehtud,“ märgib naine, kes enne õhku nuusutas.

„Kas see peab nali olema?“ hüüatab Hugo ja teeskleb jahmu mist. Ta teeb näo, nagu oleks talle äsja öeldud, et maja vundament variseb mõne minuti pärast kokku. „Ja mina kavatsesin veel pakkumise teha. No ei, ma ei soovi ometi põrsast kotis osta.“

Hugo hoiab kulme kortsus seni, kuni vannitoast väljub, kuid sisimas ei tunne ta vähimatki pahameelt. Vastupidi, ta on suurepärases tujus. Ta sirutab selga ja liigub edasi kaldlaega magamistuppa, mis on hoolikalt korda seatud. Loovus pääseb valla, kui ta avastab, et on seal juhtumisi üksi. Ta istub voodile, laskmata end häirida, et temast jälg järele jääb. Hajameelselt tõukab ta

serviti seatud patju, nii et nende naeruväärselt täiuslik rida sassi läheb. Samal ajal mõtleb ta Emma kaunist naeratusest. Elurõõmust neis rohekaspruunides, kaunites mandlikujulistes silmades. Neist kahekesi voodis, nahk vastu nahka. Kõditundest kõhus, kui ta naist puudutab. On kerge lasta unistustel end lendu tõsta ja uskuda, et kõik on samaviisi kui enne, kuid tegelikult on Hugo langemas põhjatusse auku.

Iga päev ilma Emmata on piin.

Kurb on see, et Emma ei taha enam üldse temaga suhelda. Vahel läheb Hugolt siiski veel teele mõni telefonisõnum, tihti pärast mõnd liigset õlut. On juhtunud, et Emma vastab, kuid harva on see vastus olnud ergutav. Enamasti ei tehta temast üldse välja. Pärast kõiki neid ühiseid aastaid on Hugost saanud tühipaljas õhk ja seda vaid ühel põhjusel: tal ei õnnestunud Emmale last teha.

On kuulda, kuidas innukalt vestlevad hääled lähenevad, ja Hugo ajab end kähku jalule, kuid ei võta vaevaks päevatekki siluda. Ta jääb akna juurde seisma ja pöörab pilgu välja, kui kuuleb kedagi üle ukسلäve astumas.

„Kui hästi on väljast näha kõik, mis sees toimub. Ja see on samuti sageli esinev viga, et majad paiknevad tihedalt ja varjavad rõdu päikese eest,“ ütleb ta piisavalt valjult, et teised teda kuuleksid. Siis pöördub ta ümber. „Kahju, rõdu on kena, aga ma oletan, et seal saab kasvatada ainult taimi, mis varju taluvad.“

Teeseldud pettumusega lahkub Hugo magamistoast ja üritab reklaamprospekti demonstratiivselt kokku käärdada, nii palju kui õnnestub. Žest on pigem sümboolne, tegelikult on trükkis paks nagu raamat ja seda on võimatu ühe käega kortsutada. On vaja palju A4-formaadis lehti, et ära mahutada kõik ülistavad omadussõnad ja maaklerite trumplused, mis peaksid kliente ostma meelitama.

Hugo ei ole otsustanud, kui kauaks ta seekord siia jääb, aga tal ei ole kuhugi kiiret. Nälja kustutamiseks kahmab ta maakleri vaagnast peotäie iiriseid. Vähe jääb puudu, et ta küsiks, millal nad kavatsevad need mingite pehmemate vastu välja

vahetada – selliste vastu, mida saab ohutult närida, kartmata, et pead hiljem hambaarsti juurde minema. Kuid niisugune mõtlematu kommentaar sunniks inimesi kulmu kergitama. Võib tunda iseäralik, kui kellelegi pakub esitlusel kõige suuremat huvi maakleri maiustustevalik. Hugo tahab jätta usutava mulje tõsisest ostuhuvilisest ja seepärast peab ta kogu aeg valvel olema.

Plaan on näidata end mõistlikult kahtlustavana, muidu saaksid kõik aru, et ta on siia tulnud lihtsalt segama.

Naeratus vaibub, kui ta näeb Kristofferi sünget pilku noana õhku lõikamas. Seal ta seisab täies hiilguses – mees, kes varastas Hugolt kihlatu otse ta silme all. Ja sai pealegi veel rasvase kaasavara, sest Kristoffer korraldas nende korteri müügi ja tal õnnestus välja petta üle mõistuse kõrge vahendustasu. Tagantjärele tunneb Hugo end idioodina, et nõustus maakleri honorari kümneprotsendilise tõstmisega, kui pakkumised ületavad kolm miljonit krooni. Kuid Kristoffer maksab veel selle raha talle sajakordselt tagasi ja kahetseb tehtut kibedalt.

Hugo põrnitseb vastu senikaua, kuni Kristoffer pilgu kõrvale pöörab ja oma abilisele midagi sosistab. Mõlemad mõistavad, et Hugo siinviibimisel on üksainus põhjus, aga vaevalt küll saab Kristoffer teda välja visata. Ta teeks vaid iseendale kahju, kui korraldaks stseeni otse oma võimalike klientide silme ees.

Hugo uurib maja plaani ja näeb, et järele on jäänud vaid kelder. On aeg kruvikeeraja taskust välja õngitseda. Ta peab keerdtrepil end seina ligi suruma, kui vastu tuleb raseduse viimases järjus naine. Hugo pilk langeb ta suurele kõhule ja punnis nabale, mis pingul kampsuni alt välja paistab. Ta neelatab kadedalt ja kujutab endale ette Emmat last ootavana. Ta oleks sellisena ilus, maailma kauneim. Nad lamaksid õhtuti kahekesi voodis, silitaksid Emma kõhtu ja räägiksid sündimata lapsest. Hugo surub kruvikeeraja tugevamalt pihku. Millal ikkagi kõik nii untsu läks, et Emma ta maha jätta otsustas? Kui palju ta ka pead ei murra, ei suuda ta välja mõelda, millal oli see saatuslik hetk. Hugo peletab kurvad mõtted peast ja keskendub sellele, mida ta on tegema tulnud. Nüüd leiab kruvikeeraja lõpuks kasutust. Ta käib ringi,

koputab sellega vastu seinu ja loodab, et koos temaga katlaruumi jõudnud abielupaar küsib, mida ta teeb.

Ta palvet võetakse kuulda.

„Vabandust, mida te selle kruvikeerajaga teete?“ Naine vaatab talle uudishimuliku pilguga otsa.

„Kuulake!“ sõnab Hugo teatraalselt ja koputab kahes kohas vastu seinu. „Kas panite erinevust tähele?“

Naine ebaleb, ta ei taha nähtavasti küsijat ei-ga solvata. „Vist küll.“

„Mida rohkem allapoole, seda ilmsemad on niiskuskahjustused.“ Hugo avab katla alumises osas luugi ja näeb, et kondensvesi tilgub torust otse põrandale. „Ja siin on ka põhjus. Trapp on jäetud paigaldamata.“

„Mida see tähendab?“

„See tähendab, et kogu põrand tuleb lammutada ja paigaldada trapp. Ja teha, mida veel teha annab, et päästa seinad.“

Sama hästi oleks Hugo muidugi võinud ka vastata, et oletatavasti piisab sellest, kui asetada toru alla kogumisanum. Aga ta ei ole sinna tulnud ju ülevaatajana ega ka mitte müüjana.

„Täna hoiatamast,“ lausub mees. „See on maaklerist alatu, et ta nii tähtsat infot varjab.“

Hugo naeratab hapult. „Alatu on just nimelt õige sõna.“

Abielupaar taganeb välja ja Hugo tõmbab hinge. Pagan võtaks, nii võib temast ehk lõpuks näitlejagi saada.

Kui Hugole oli pähe tulnud hiilgav idee asuda Kristofferi esitlustel kulisside taga tegutsema, suutis ta end vaevu ohjeldada. Sellest sai talle kiiresti lausa sport. Ta on õppinud Kristofferit võimalikult kaugele hoiduma, et too Hugo kommentaare ei kuuleks. Asja mõte on sundida ostuhuvilisi kõrvu kikitama ja maaklerit ebausaldusväärseks pidama. Loodetavasti kaob neil seejärel huvi Kristofferi objektide vastu. Halva maine loomiseks ei ole vaja palju pingutada. Selles vallas on sotsiaalmeedia võimalused fantastilised. Hugo käib valenime all kõikvõimalikel veebilehtedel, levitades oma arvamust kinnisvarabüroo kohta, kus Kristoffer töötab, ja ennekõike mehe enda kohta. Hugol ei olnud varem

aimugi, et ta nii hästi sõnu ritta seada oskab. Talle on avanenud uus maailm ja ta valetaks, kui ütleks, et ta oma võimu ei naudi. Sulesepa andest, mille Hugo on viimastel päevadel endas avastanud, on palju kasu ka ta fotograafitöös. Tema loodud reklaamtekstide eest tiksub päris kenasti juurde, aga ta ei kavatse selle eest Kristofferi tänada, mitte ilmaski.

Kui Hugo trepist üles tõuseb, näeb ta seda sitapead ennasttäis ilmel seismas ja juukseid sättimas. Hugo ei suuda taluda mõtet, et neid juukseid on sasinud Emma sõrmed. Sellele tuleb lõpp teha. Enne kui Hugo jõuab endast võitu saada, saadab ta Emmale järjekordse sõnumi.